

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ

DUBEN 2018 / ČÍSLO 69



"Zvyky a tradice křesťanských Velikonoc" foto: Bc. Josef Janoušek

Úvodník

Vážení spoluobčané, nastupující jarní měsíce s sebou přináší spolu se vzrůstající intenzitou slunce a teplot pro většinu z nás také lepší náladu - po ponurých zimních měsících se zdá být vše příjemnější a pozitivnější. Napomáhá tomu také příroda, kdy se na stromech a keřích ve velmi krátkém čase objevilo množství květů a dosud holé větve obrostly svěže zelenými listy. Nejsem si však jistý, jestli i my na oplátku přírodě pomáháme, nebo ji svou lhostejností a nezájmem spíše poškozujeme. O této problematice se diskutuje v celosvětovém globálním měřítku, jsou vzpomínány nevrátně vykácené deštné pralesy, emisní zplodiny rozvojových oblastí i „ostrovy“ plastových odpadků v oceánech. Většinou se nám zdá tato problematika velmi vzdálená, protože s ní přímo nedocházíme do kontaktu, nebo nás ovlivňuje jen pozvolna a také ji jako jednotlivci asi moc ovlivnit nemůžeme. Ale pak se stačí podívat kolem sebe během procházky třeba jen kousek od obce a při podrobnějším pohledu můžeme vidět to, co se nás už bezprostředně dotýká. Jedná se o volně pohozené odpadky podél cest, někdy i o celé pytle s odpadem nebo i vyřazenou elektroniku. Poměrně markantně se tato skutečnost projevila při úklidové akci „Uklidme Česko“ počátkem dubna, kdy dobrovolníci z naší obce, mimochodem v historicky nejvyšším počtu 31 dětí a dospělých, nasbírali více než 50 pytlů odpadků z našeho katastru. Zarážející v tomto případě je skutečnost, že se počet odpadu posbíraného během této každoročně pořádané akce neustále zvyšuje i přes ustavičně probíhající osvětu a investic do potřebné infrastruktury, např. budování sběrných dvorů ve všech obcích i rozšiřování míst, kam je možno odpad uložit. Poměrně těžce lze pochopit myšlenkové pochody jedinců, kteří raději pohodí televizor vedle polní cesty, místo toho, aby jej zanesli na sběrný dvůr, kam je to blíže a samozřejmě zdarma. Můžeme jen doufat, že snad generace dětí, kteří se dnes podobných úklidových akcí účastní a vidí, kolik úsilí stojí posbírat a zlikvidovat vyhozený odpad mimo sběrná místa, se budou chovat jinak k přírodě šetrněji, než současní dospělí.

Vladimír Drbola, starosta obce



Dotace

1. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů JmK na realizaci další etapy rekonstrukce budovy hasičské zbrojnice. Jedná se o projekt „**Starovičky – rekonstrukce hasičské zbrojnice 2018**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 1 663 tis. Kč, požadovaná dotace 800 tis. Kč, tj. 48 % nákladů, výše nákladů bude pravděpodobně snížena po provedeném výběrovém řízení.
2. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z Programu rozvoje venkova JmK na vybudování přístřešku a vydláždění plochy dvora obchodu Můj Obchod - Potraviny U Tomků. Jedná se o projekt „**Starovičky – vybudování zázemí obchodu**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 515 tis. Kč, požadovaná dotace 250 tis. Kč, tj. 49 % nákladů.

3. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora JmK v oblasti vodárenství na vybudování vodovodního řadu na ulici Vinařská. Jedná se o projekt „**Starovičky: vodovod v ulici „Nad kostelem“**“. Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 953 tis. Kč, požadovaná dotace 666 tis. Kč, tj. 70 % nákladů, výše nákladů bude pravděpodobně snížena po provedeném výběrovém řízení.
4. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z Programu rozvoje venkova JmK na obnovu stávajícího nábytkového vybavení místní knihovny. Jedná se o projekt „**Starovičky – obnova vybavení knihovny**“. Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 100 tis. Kč, požadovaná dotace 50 tis. Kč, tj. 50 % nákladů.
5. V měsíci únoru byla podána žádost o dotace z programu Podpora sportu v JmK na zateplení sportovních kabin s ubytovnou včetně výměny oken, dveří a plynového kotle. Jedná se o projekt „**Starovičky – realizace energetických úspor sportovních kabin**“. Žadatel: Tělovýchovná jednota Starovičky z.s., investiční projekt 670 tis. Kč, požadovaná dotace 200 tis. Kč, tj. 30 % nákladů.

Informační panely

V měsíci dubnu byly doplněny 4 informační stojany umístěné v zastavěné části obce o nové tabule. Na každý stojan byly doplněny vždy 2 nové tabule – jedna s textovým obsahem podávající základní informace o obci a druhá - grafická, obsahující fotku z krojových hodů. Panely vytvořila firma D-D reklama Hustopeče a na stojany je osadili pracovníci obce.



Vybudování zázemí obchodu

V měsíci březnu bylo provedeno zpevnění plochy dvora obchodu Můj Obchod - Potraviny U Tomků. Byly provedeny nové podkladní vrstvy firmou Rufa Velké Němčice a finální zadláždění žulovým odsekem, který měla obec k dispozici z předchozích akcí, provedené p. Č. Hagou, Rakvice. V průběhu letošního roku zde bude dále vybudována posuvná brána a přístřešek pro uskladnění materiálu a techniky.



Oslavy osvobození

Letošní oslavy osvobození, každoročně konané v polovině dubna u příležitosti osvobození obce Rudou armádou, se uskuteční netradičně v neděli 6. května. Tuto změnu si vyžádala účast motokářského klubu Noční Vlci Europe MC, kteří každoročně projíždí naší republikou v počtu asi 150 motocyklů a účastní se pietních aktů s cílem připomínat si historickou událost osvobození Evropy od fašismu a kteří se spolu s Generálním konzulem Ruské federace a dalšími představiteli spolků a organizací zúčastní pietního aktu i u nás. Vlastní program v časovém horizontu 12 hod – 15 hod zahrnuje prohlídku vojenské techniky (několik kusů historické techniky, tank T-72, bojové vozidlo pěchoty, samohybná houfnice DANA), vlastní pietní akt a krátkou besedu s účastníky, po které motokáři pokračují do Hustopečí, Brna a dále do Berlína.

Zateplení budovy obecního úřadu

V měsíci dubnu byly zahájeny stavební práce na zateplení budovy obecního úřadu, na které byly v loňském roce získány dotace z evropských fondů. V rámci akce bude provedena výměna oken, dveří, všech garážových vrat a celkové zateplení objektu včetně nové povlakové střechy dílny. Zároveň bude mimo dotační projekt realizováno zadláždění prostoru dvora žulovou kostkou, provedení nových podlah v dílně z leštěného drátkobetonu a zasypání nevyužívaného sklepa pod dílnou, u kterého hrozí z důvodu koroze stropní konstrukce zřícení stropu. Práce provede na základě výsledků výběrového řízení firma Poláček David – Provádění staveb, ukončení akce je stanoveno do termínu 1.6.2018.

Výsadba zeleně v lokalitě Tálky

V měsíci dubnu byly zahájeny práce na realizaci zeleně v lokalitě Tálky na ploše 2,35 ha. V současnosti probíhá výsev několika druhů trávníků, na podzim pak bude provedena výsadba oplocek pro keřovité rostliny a následně budou vysazeny stromy a keře dle výsadbového plánu. Projekt je podpořen dotací z evropských fondů, práce realizuje po provedeném výběrovém řízení firma Michael Alex A+K úpravy zeleně.

Výsadba ovocných stromů

V měsíci dubnu vysadili pracovníci obce 27 ovocných stromů na různých místech katastru obce v odrůdách meruňka, třešň a hrušeň. Jedná se o stromy, které byly vypěstovány ze

štěpů nejstarších ovocných stromů v našem katastru v rámci akce „Milion ovocných stromů“, která má za úkol zachovat původní genotypy. Stromy byly vysazeny zároveň v nově založeném genofondu ovocných stromů ve Velkých Pavlovicích. Odběr štěpů provedl v roce 2017 Prof. Ing. Dr. Boris Krška, vysokoškolský pedagog v oboru ovocnictví, štěpování a dopěstování stromků bylo provedeno v ovocnářské školce Malenovice a zahradnické fakultě Lednice. (VD)



Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

květen

středa 9. 5. 2018

čtvrtek 10. 5. 2018

středa 23. 5. 2018

čtvrtek 24. 5. 2018

červen

středa 6. 6. 2018

čtvrtek 7. 6. 2018

středa 20. 6. 2018

čtvrtek 21. 6. 2018

Usnesení č. 24/2017 ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 27. 2. 2018 v 18:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 1/2018.
3. a) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Smlouvu o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovité věci č.j. UZSVM/BBV/17060/2017-BBVM, a to pozemku parcelní číslo 178 v k.ú. Starovičky, obec Starovičky z vlastnictví České republiky do vlastnictví obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
b) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Smlouvu o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovité

- věci č.j. UZSVM/BBV/1143/2018-BBVM, a to pozemku parcelní číslo 122/2 v k.ú. Starovičky, obec Starovičky z vlastnictví České republiky do vlastnictví obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
4. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 30 000,- Kč Mysliveckému spolku Starovičky na nákup vrhačky asfaltových terčů pro pořádání střelecké soutěže MS Starovičky. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.

- b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 20 000,- Kč Spolku Dechová hudba Palavanka, IČO 22627175 na finanční zajištění hudebního festivalu „Dechovka pod Pálavou“, doplnění a údržba ozvučovací aparatury, doplnění a obnova krojů a zajištění běžných výdajů spolku. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- c) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč Sboru dobrovolných hasičů Starovičky, IČO 634 349 54 na provozní činnost jednotky. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- d) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 15 000,- Kč Sboru dobrovolných hasičů Starovičky, IČO 634 349 54 na provozní činnost jednotky mladých hasičů. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
5. ZO **schvaluje** převod hospodářského výsledku (zisku) ve výši 2 972,23 Kč za rok 2017 do rezervního fondu organizace Základní škola a mateřská škola Starovičky, okres Břeclav, příspěvková organizace, IČO: 70914320.
6. ZO **schvaluje** prodej pozemku parc. č. 214 v k.ú. Starovičky, o výměře 105 m², druh pozemku zastavěná plocha a nádvoří, zapsaný na LV 10001 pro obec Starovičky, Katastrální úřad Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Hustopeče, p. Bronislavě Kalouskové, 691 68 Starovičky 190, cena je stanovena jako soubor stavební plochy lisovny o výměře 26 m² a plochy travního porostu nad zemním sklepem o výměře 79 m² v celkové výši 9 940,- Kč. K celkové ceně za pozemek bude připočtena daň z přidané hodnoty. Daň z nabytí nemovitých věcí a veškeré náklady spojené s převodem nemovitosti uhradí kupující. ZO **schvaluje** návrh kupní smlouvy a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
7. a) ZO **schvaluje** uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene č.: HO-014330047317/002 s firmou E.ON Distribuce, a.s., IČO: 280 85 400 za jednorázovou náhradu ve výši 1 500,- Kč bez DPH a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- b) ZO **schvaluje** uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene č.: HO- 014330046968/001 s firmou E.ON Distribuce, a.s., IČO: 280 85 400 za jednorázovou náhradu ve výši 2 000,- Kč bez DPH a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
- c) Zastupitelstvo obce **bere na vědomí** záměr Levandulové farmy Hands s.r.o.
- d) ZO **schvaluje** Dodatek č. 2 ke Zřizovací listině příspěvkové organizace obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem.
- e) ZO **schvaluje** Nabídku na zpracování realizační projektové dokumentace a žádost o dotaci – „Revitalizace veřejné zeleně v obci Starovičky“ a cenovou nabídku – projektová dokumentace celkem 89 842,50 Kč včetně DPH, biologické posouzení 22 990,- Kč včetně DPH a zpracování žádosti celkem 48 400,- Kč včetně DPH. Dále ZO **schvaluje** vzor Smlouvy o dílo a **pověřuje** starostu podpisem.
- f) ZO **souhlasí** se záměrem společnosti E.ON na zřízení věcného břemeno distribuční soustavy kabelového vedení NN za účelem jejího provozování, které tvoří stavba „Starovičky, DP-k.NN,Strnad“ obsahující síť technického vybavení, která je zřízena a provozována ve veřejném zájmu, na pozemku p.č. 44, ostatní plocha o výměře 977 m², který je ve vlastnictví obce Starovičky, ve prospěch distributora elektrické energie za jednorázovou úplatu ve výši 2 900,- Kč.
- g) ZO **bere na vědomí** výsledek Makléřské firmy Eurovalley, s.r.o. Brno. Nejvýhodnější návrh komplexního pojištění předložila pojišťovna PVZP.
- h) ZO **bere na vědomí** stavbu dle projektové dokumentace nástavba sklepa v ulici Nová parc. č. 744 a 595/6, stavebníci Hana a Vladimír Drbolovi, název stavby – RD nástavba, přístavba a stavební úpravy lisovny a garáž s pobytovou místností – novostavba a dále ZO **souhlasí** s umístěním i celkovou dispozicí stavby.

Z naší školičky



Karneval ve školce

Haló, haló karnevale, račte dále, račte dále...

V pátek 2. 3. se ve školce sešlo mnoho krásných masek. Princezny, policie, hasiči, mimozemšťan, drak, kočička s medvědem, čarodějové a čarodějnice. Do masek se oblékly i paní učitelky. Celé dopoledne jsme závodili a tančili. Užili jsme si krásný den. (PN)

Cesta kolem světa

Dnes, tj. 26. 2., za námi přijel Ferda, který nám vyprávěl o dalekých zemích, které navštívil. Naučil nás pozdravy v různých jazycích (rusky, francouzsky, španělsky, německy i čínsky). Ukázal nám typické hudební nástroje a s Renčou a Bárrou nám zazpívali písničky z různých konců světa. Zahráli jsme si na indiány, skotačili jsme lemuří tanec a zrelaxovali jsme se s čínskou hudbou na tibetské mísy. Cesta kolem světa se nám moc líbila. (PN)

Putování za velikonočním zajíčkem

Ve čtvrtek 29. 3., děti ze Zelené třídy připravily pro naše nejmenší hru nazvanou "Putování za velikonočním zajíčkem". Úkolem "červeňášků" bylo najít cestu, kudy zajíček přes Starovičky utíkal. Protože měl nůši plnou vajíček a ještě k tomu spěchal, tak se není čemu divit, že cestou papírová vajíčka s úkoly ztrácel. Děti, poztráčená vajíčka hledaly a plnily různé úkoly. Jak vše dopadlo? Nakonec zajíček běžel i kolem dětského hřiště, kde pro všechny děti jedno čokoládové vajíčko nechal. (PN)

Návštěva knihovny

Byli jsme na návštěvě za skřítky v knihovně. Ti nám ukázali své království knížek pro děti i dospělé. Společně jsme si prohlédli krásné ilustrace a paní učitelka nám přečetla po-



hádku, která se nám moc líbila. Skřítkové nám pověřili, jak se máme chovat ke knížkám a prozradili tajemství, že "Kniha je nejlepší přítel člověka". Rozloučili jsme se se skřítky a knihovnou a slíbili si, že ji navštívíme i s rodiči. (PN)

Březen měsíc knihy

U prvňáčků je velmi důležité procvičováním zdokonalovat výcvik ve čtení, ale také by nemělo chybět předčítání. V hodinách literární výchovy předčítáme velmi často a pracujeme zde s textem, který žáci slyší, především s jeho porozuměním. Předčítání odborníci považují za jeden z nejzákladnějších pilířů emočního, morálního a myšlenkového vývoje dítěte. Jeho vliv na jedince je nesporný, např. bohatší slovní zásoba, větší představitelství, trénink soustředění a rozvoj dalších schopností. Děti v 1. třídě byly velmi rády, že v měsíci březnu do naší třídy mohli zavítat rodiče či prarodiče a přečíst jim pohádku, příběh, bajku či básničku. Některé maminky přišly dokonce opakovaně, všem děkujeme za čas, který nám věnovaly. Žáky přišly potěšit svým předčítáním také paní ředitelka a paní učitelka z mateřské školky. (Baj)

Velikonoční výuka v první třídě

Na Velikonocy se žáci těší již s příchodem jara, a tak jsme začali o týden dříve setím obilí do přinesených květináčů. Za pár dnů jsme byli překvapeni vzrostlým zeleným osením, a tak jsme se pustili do zdobení – vyráběli jsme veselé slepičky s kuřátky, zapichovali proutky vrby. Na vyrobená velikonoční přáníčka si již děti psacím písmem psaly texty. Seznámili jsme se s pojmenováním jednotlivých dnů velikonočního týdne a přečetli jsme si, jaké zvyky a tradice k velikonočnímu období patří. Procvičování počítání, psaní, čtení jsme si zopakovali na tematických pracovních listech, společně jsme si vyzdobili obří kraslice. Všichni jsme si také pochutnali na velikonočních jidáších, které jsme si vlastnoručně upekli. (Baj)



Měsíc knihy

Březen je měsíc knihy, a proto jsme si uspořádali ve třídě "čtenářský čajový dýchánek". Děti si přinesly svoji mimoškolní četbu a všichni si chvíli sami četli. Poté přečetli pár vět hlasitě naší paní ředitelce a knihu představili svým spolužákům. Samozřejmě nechyběl ovocný čaj a Vojta nám přinesl i oplatky. (Šeb)



Velikonoční výuka – 2. a 3. ročník

Poslední den před velikonočními prázdninami jsme se s dětmi zaměřili především na české tradice tohoto významného svátku. Děti pracovaly ve skupinkách hochů a děvčat, společně doplňovaly tematické pracovní listy, trošku jsme se protáhli v tělocvičně, soutěžili jsme v různých štafetách a poté jsme společně s žáky 4. a 5. ročníku zdobili kraslice pomocí ubrousků a vosku. Celý den jsme si užívali, jak jen to ve škole jde. (Šeb)

Slavíme Světový den vody

Na 22. 3. připadá Světový den vody. Pitné vody na Zemi stále ubývá, a tak je důležité, aby se dětem dostala do povědomí témata významu vody, zdrojů vody a jejich udržitelné nakládání - to vše bylo cílem projektové výuky v Prvouce. Se základními informacemi jsme se seznámili formou pohádkových příběhů O vodičce a O koloběhu vody v přírodě. Voda nás obklopuje na každém kroku, a tak jsme se společně pustili do diskuze, kdy se žáci zamýšleli nad skupenstvím vody, vodními zdroji a způsoby, jak se chovat šetrně a zbytečně vodou neplýtvat. Zjištěné informace jsme výtvarně zpracovávali. Blíže jsme se s vlastnostmi vody seznámili při společných či skupinových pokusech. Co se stane s použitou vodou, která opouští naše domácnosti? To jsme si vydali zjistit na místní čističku odpadních vod. S chodem zde nás seznámil pan Winter, kterému děkujeme, že s ochotou zodpovídal na všechny dotazy dětí a ukázal zde vše, co děti zajímalo. Na vlastní oči jsme se mohli přesvědčit, jaká voda přichází do čističky a odtéká jen ta čistá a nezávadná.



kteřou přidali pejsek a kočička do svého dortu. Když byl soupis surovin sepsán, následovala tzv. Kimova hra, ve které jsme testovali, kdo z žáků si zapamatuje nejvíce z našeho seznamu. Vyhrála Veronika Michnová, ale o sladkou odměnu se podělili všichni. A to už na nás čekala připravená místečka na spaní - při pěkné pohádce se všem sladce usnalo. 😊

(Baj)



V březnu se do 1. třídy přišli podívat do výuky českého jazyka předškoláci, aby zjistili, jak to bude vypadat, až začnou navštěvovat základní školu. Prvňáčci jim předvedli své čtenářské dovednosti a po společném procvičení rukou také psaní. Děti z MŠ se aktivně zapojily při plnění krátkých aktivit - poznávaly písmena a vymýšlely na ně slova, vyzkoušely si grafomotorické cviky na tabuli, společně si se školáky zahráli slovní hru o zvířátkách - Kufr.

(Baj)

Noc s Andersenem

Stalo se již tradicí, že se naše škola účastní projektu Noc s Andersenem, konané u příležitosti výročí narození dánského pohádkáře H. Ch. Andersena. Hlavním cílem je přiblížit knihy dětem, ale také si užít trošku zábavy a to, co je pro děti nejatraktivnější - přespat ve škole, kterou všichni znají jen z



denního provozu. Připravený program pro děti se opíral o vyhlášený motiv letošního pohádkového nocování, a to pohádky z knihy Povídaní o pejskovi a kočičce. S těmito pohádkami jsme se předčítáním starších žáků blíže seznámili v knihovně, paní knihovnice poté vyzkoušela pozornost dětí při čtení zábavným kvízem. Následovala rukodělná činnost - žáci si mohli vyrobit záložku do knihy, nakreslit svoji ilustraci k přečteným pohádkám či si je vykreslit formou omalovánky. Po krátkém odpočinku a svačince jsme vyzkoušeli nové školní vysílačky, a to při bojové hře, kdy si každá dvojice musela projít stezkou odvahy pro zjištění ingredience,

Něco málo z našich hodin - učíme se prožitkem

Je skutečně těch čtverečních decimetrů sto a centimetrů deset tisíc? kolik asi metrů čtverečních má naše chodba? Ověříme si to....

Přídavná jména mohou být někdy oříšek, Teď už víme, že přídavná jména tvrdá mají trojí koncovku....

Zjistili jsme, že krychle a kvádr může mít různé sítě, některé jsme zkusili poskládat.....

A česká řeč zůstala zachována..... učivo o Národním obrození

(Wal)





Lyžák

I tento rok jsme vyrazili do Němčiček, abychom se zdokonalili v lyžování. Podmínky k lyžování byly opět vyhovující a počasí nám také velmi přálo. První den lyžařského výcviku jsme zahájili společnou rozcvičkou. Poté si instruktoři rozdělili žáky do skupin. Začátečníci šli na pás a pokročilí už na vlek. Celý týden jsme se učili lyžovat zábavnou formou, kdy nám instruktoři ukazovali „vychytávky“ na správnou techniku. Postupně se k nám na vlek přidávali i žáci, kteří stáli na lyžích úplně poprvé a koncem týdne už s námi byli skoro všichni. Tradicí bývá, že poslední den se koná závod ve slalomu, kde si vedli skvěle i úplní začátečníci. Na závěr proběhlo vyhodnocení nejlepších časů a za nejlepší výsledky byli žáci odměněni medailkami.

(Fra)

Zápis do prvního ročníku

Letošního zápisu, který proběhl 10.4. se zúčastnilo 10 žáků. Zápis letos připravily pro děti paní učitelky jako putování pohádkami a u různých pohádkových stanovišť budoucí žáci plnili úkoly, na kterých jsme si, my učitelky, ověřily, zda žák správně drží tužku, umí se orientovat v prostoru, pozná domácí, lesní a exotická zvířata. Dále jsme se přesvědčily, že děti umí počítat do 6, umí porovnávat méně a více, poznají geometrické tvary a umí složit jednoduchý obrázek. Zápis proběhl v příjemné rodinné atmosféře a s potěšením můžeme říct, že všechny zúčastněné děti mohly být zapsány do prvního ročníku pro školní rok 2018/2019. Doufáme, že se nám i budoucím žákům povede a už se všichni moc těšíme.

(Wal)



TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ DVB-T2 VE STAROVIČKÁCH

Vážení spoluobčané, svůj příspěvek rozdělím do dvou částí; první bude o změnách v TV vysílání, druhá o tom, který přístroj (televizor, set top box) je třeba si pořídit. Veškeré vypnutí vysílání v režimu DVB-T(1) mělo být až v únoru 2021, nicméně už nyní dochází ke změnám.

Podle dřívějšího plánu začaly z Pálavy vysílat dvě přechodné sítě: síť Českých radiokomunikací a síť České televize. Prvně jmenovaná síť vysílá na kanále 28 (530 MHz) a naladíme v ní programy pouze v SD kvalitě: **Prima ZOOM, Prima MAX, Barrandov, Kino Barrandov, Barrandov Plus, Ůčko Star, Šlágr, Ůčko, Prima, Prima COOL, Barrandov Family, Ůčko Expres, Noe, Šlágr 2, Nova Cinema, Nova**. Síť ČT vysílá na kanále 26 (514 MHz) tyto programy: **ČT1 HD, ČT2 HD, ČT24 HD, ČT:D/ČT art HD, ČT sport HD** a všechny programy Českého rozhlasu. Důležité je, že máme Pálavu na dohled, a pokud se spokojíme „pouze“ s těmito programy, můžeme je přijímat i na kvalitní pokojovou anténu (neověřoval jsem, ale dle síly signálu předpokládám). Je ale možné, že začátkem roku 2021 se programy přesunou na úplně jiné kanály.

Pokud jste přijímali dětský kanál ČT:D ve 3. multiplexu (**K30** nebo **K59**), tak tam definitivně skončil a místo něj naladíte (je třeba přístroj znovu naladit) program **Prima KRIMI**. Jestliže jste jej chytali v regionálním 7. multiplexu (RS7) na kanále 45 z Deblínku u Znojma či na kanále 47 z Brna, tak ho máte naladěny dosud. Jestliže nechcete nebo nemůžete naladit RS7 a zároveň máte trpělivé děti, počkejte si na konec května, kdy v multiplexu 1 (z Pálavy 29. kanál) začne vysílat ČT:D/art místo programu ČT sport.

Čtete dobře. ČT sport v multiplexu 1 definitivně skončí ihned po MS v hokeji a nadále bude vysílat v RS7 (K45, 47) - **POZOR!** - pouze do 4. kvartálu tohoto roku, a v přechodné

ČT síti (K26) – do 1. kvartálu roku 2021. Jinými slovy, chcete-li mít ČT sport a ČT:D/art i letošní zimu a dál, a/nebo nemůžete přijímat Primu ZOOM, MAX a další výše uvedené programy, a chcete je, poříďte si nový televizor nebo set top box. Na nich mj. nastavte rozlišení obrazu: **1080p50**.

Je možné, že jste přijímali slovenské programy **Jednotku** a **Dvojku**, které už nejdu nebo jim kostičkuje obraz. Důvodem nejspíše bude spuštění výše uvedeného kanálu 26 z Pálavy (sousedí se slovenským multiplexem č. 3 - K27). V tom případě je třeba se obrátit na odbornou firmu, která se zabývá anténami.

Druhá část: Jaká televize nebo set top box. Pokud se rozhodnete pro koupi nové televize, nebo set top boxu k vaší „staré“ TV, kupujte pouze přístroj, který umí **DVB-T2-HEVC** nebo **DVB-T2-H.265**. Obojí je to stejné. V případě nákupu set top boxu si pohlídejte, jestli umí i **HbbTV** (od 3000 Kč výš). Tedy pokud o připojení TV přístroje k internetu máte zájem; nebude-li to set top box ovládat, nebude nic platné, pokud k internetu připojíte svou stávající televizi. Pozor si dejte na prodáváče, kteří musejí obchod „zbavit“ přístrojů, které vám od roku 2021 poslouží jen jako dekorace. Jsou to různé televize za 2000, set top boxy za 700 apod. Je třeba tvrdě vyžadovat, aby přístroj uměl – **NE!** DVB-T2 H.264 (brzy k ničemu), ale **DVB-T2-HEVC** či **DVB-T2-H.265!**

Na následující webové stránce najdete přístroje, které jsou ověřené, že vám budou fungovat i po roce 2021: www.dvbt2overeno.cz

S pozdravem

Robert Zeman, Dipl. um.

Nahlédnutí ke Kadetům

Připomínáme se Vám poprvé v tomto roce v našem Zpravodaji. Co se u nás kuchtí? No milí přátelé, jenom ohříváme, co jsme dříve navařili. Na požádání kultury z lázní Hodonín, jsme na jejich fašanku – 3. 2. 2018 uvedli naši humornou scénku Jožky Panice – PÁLENÍ GOŘALKY se ZABIJÁČKOU. Bylo to příznačné k této příležitosti a diváky jsme tímto opět velmi pobavili. Neodpustím si zveřejnit jednu z pochval, které se na nás doslova sypaly: „Odkud jste? Ze Staroviček? A kde to je? Vy ale nejste vůbec dobří!“ Odpovídám: „No jo, dyť jsme přece amatéři, tož co od nás můžete čekat?“ A pan na to: „No vy jste prostě vynikající!!!“ Tož potom nemějte radost. Načisto se nám mu chtělo věřit.

Tuto scénku jsme hráli naposled v roce 2016, přičemž byla poprvé uvedena 3. 2. 2013. Uznáte, že potřebovala nutně ohřívání. Jenže ouha! Muži mohli všichni a také se zúčastnili: Joža Panic, Vašek Haluza, Franta a Tomáš Habrovcovi, Franta Juška, Mirek Buchta a nenahraditelný Jožka Holacký. Dokonce na poslední chvíli do Hodonína za námi přiletel i ten financ – Zbyněk Háder. Ženy však vypověděly službu. I ty náhradnice. Tak se to u divadla také někdy stává, že přijdou rodinné povinnosti, či zdravotní neschopnosti, kterým se nelze vyhnout. Zrušit představení? Když tam na nás čekají? Člověk musí zachovat chladnou hlavu i v takové situaci. Prostě to musely zastat ty, co zbyly – dvě Aničky – Balzarová a Haluzová. Bohu díky, zastaly. V roli pomocníků byli – Jarka Habrovcová, Lida Jušková a manželé Joža a Táňa Prokopovi. Všechno dobře dopadlo a paní kulturní rovnou přemlouvala na VELIKONOČNÍ ZVYKY A TRADICE. Slíbili jsme a rozhodli, že když už je budeme oprašovat pro Hodonín, nebude marné, týden před tím – 8. 4., kdy je zrovna kulturní volný, užít si ty Velikonoce znovu s Vámi. Tato křesťanská scénka z mé tvorby, která nás provází pašijovým týdnem od Květné neděle, Zeleného čtvrtku přes Velký pátek, Bílou sobotu, Hod Boží velikonoční po šlaháčku o velikonočním pondělku, byla poprvé uvedena u nás 13. 3. 2016 a za 14 dní pak v Hodoníně. Letošní obsazení dospělých je téměř stejné: Jožka Holacký, Vašek Haluza, František Habrovec, František Juška, Zlatka Galečková, Anička Balzarová, Anička Haluzová a Želka Haluzová, která chudák zkoušela, ale pro nemoc u nás vystupovat nemohla. Snad jí to vyjde 14. 4. V Hodoníně. Zde ji zastoupila, vždy ochotná pomoci, Petka

Osičková. Lenka Krůzová dirigovala děti. Však jich bylo na uhlídání do vstupů šest a měly těch vstupů, co jim ta tetička Haluzová do scénky napsala opravdu dost. Ale byly moc šikovné. U dětí je to jako u dospělých. Divadlo musí bavit a táhnout. To ale neznamená, že se to dá jen tak naučit. To musí v člověku být. Každého láká a baví něco jiného. To už je tak zařízeno. Jsou i taci, které baví kdeco. Že divadlo baví Vítu a Martínka Krůzovi, to už víme nejméně dva roky. I když mají těch aktivit požehnaně, stále se ptají, kdy zase budeme zkoušet. Od loňských Furiantů zase víme, že na stejnou vlnu je naladěna Karolínka Tihlářová a Martínek Meszároš, kteří se na zkoušky a divadlo také velmi těší. No a letos jsme se přesvědčili, že k nám dobře zapadá Klárinka Majerová a Julinka Jiráňová. Ani jednou jsme od těchto šesti dětí neslyšeli, že je to nebaví a nebo „kdy už bude konec“. To je výborné znamení pro budoucnost našeho KADETU. Nemyslíte? Jenže je to také o rodičích, kteří je dovedou připravit a také nachystat kostýmy. Milí rodičové, tímto přijměte mé díky. Osvětlení a zvuk ovládal náš zvukař – Pavel Haluza. K ruce nám byly nápovědky Jarka Habrovcová a Lidka Jušková. Také vždy ochotní spolupracovníci – Joža a Táňa Prokopovi. Divadlo není jenom o vystoupení na jevišti. Je to obětavé chození na zkoušky, u nás náročná stavba scény a hned zase její likvidace. Tomu se opravdu musí obětovat mnoho volného času. Ale stojí to za to, když diváci přijdou a dokonce se jim líbíme. Uzávěrka Zpravodaje mě nedovolí napsat, jak jsme dopadli v Hodoníně. Snad Pán Bůh dá, bude to dobré a nikdo z nás nezemře. Po našem představení v kulturním domě jsme byli velmi, přemlouvání k vystoupení s touto scénkou na konci dubna v Hustopečích. Uvidíme, zatím jsme to neslíbili.

Po představení jsme si udělali pro všechny přítomné takové to „sousedské posezení“, tentokrát velikonoční - při paštice, mazancích, kávě a vínu. Doufáme, že si přítomní se svými známými dobře popovídali. Někteří jsme si i pozpívali. Tak zase někdy příště! Za celý divadelní spolek KADET Vám přeji hodně zdraví a krásné jaro.

Anna Haluzová

UKLIÐME SVĚT, UKLIÐME ČESKO – JARNÍ ÚKLID NAŠÍ PŘÍRODY

V neděli 8. dubna jsme se sešli u sběrného dvora, abychom společně, v rekordním počtu, uklidili přírodu v okolí Staroviček. Bylo nás 23 dospělých a 10 dětí. Rekordní počet účastníků rovnal se rekordnímu množství nasbíraného odpadu. Opravdu jsme žasli, co všechno se dá v dnešní době sběrných dvorů najít – televize, mikrovlnka, monitory, dráty, stavební materiál (vzorně zavázaný v pytlech), oblečení, kýble se zatvrdlou maltou, jakési laminátové (?) desky a spoustu plastových odpadků. Hold, žijeme v době, kdy lidstvo produkuje nejvíce odpadu v historii. „Obalová mánie“ začala někdy v 70. letech 20. století a důsledky dnes vidíme všude kolem sebe.

Přihlásili jsme se již podruhé do programu Uklidme Česko, díky čemuž jsme získali pytle a rukavice. V tomto programu je nutné dát zpětnou vazbu, musí se vyplnit dotazník, kde se uvádí počet účastníků a množství nasbíraného odpadu – tento údaj je opravdu, alespoň v našem případě, orientační, ne vše se dá dát do pytlů. Letos jsme nasbírali cca 50 pytlů, podle pokynů váží pytel průměrně 15 kg. Z toho vyplývá, že jsme v neděli posbírali 750 kg odpadu, ale myslím si, že toto číslo může být v realu i vyšší.

Prošli jsme opravdu velký kus katastru – rozsáhlé okolí kolem rozhledny, škarpy kolem hlavní silnice a „Šakvajdy“, a děti si užily pěknou vycházku kolem oveček. Nejvíce odpadu se nasbíralo kolem bývalého meruňkového sadu směrem na Velké Pavlovice.

Za odměnu jsme se sešli v místním hostinci, kde jsme se občerstvili a poté jsme neděli obohatili kulturní vložkou v podobě divadelního představení DS Kadet – Velikonoční zvyky a tradice nebo fotbalovým zápasem. Neděle byla pro někoho opravdu pestrá! ☺

Nejpočetnější zastoupení při úklidu měli naši myslivci a nesmíme zapomenout na malé hasiče a všechny jednotlivce, kteří se toho nebáli a přiložili ruku k dílu!

Dočkáme se někdy přírody bez odpadů? Půjďme to zkontrolovat příští rok zase na začátku dubna.

**za kulturní komisi
Pavlaína Prátová**

Stromy, květiny, vlastně všechny zelené rostliny, tvořily od počátku vzniku lidstva nedílnou a nezbytnou součást sídelních útvarů. Vždyť i Adam s Evou měli strom! Jenže lidé na to začínají zapomínat a zeleň začíná šedivět.

Všechno zelené má velký význam pro život. Vždyť ten kyslík, který dýcháme nám vyrábí rostliny! Co jsou plíce světa? No přece rozsáhlé pralesy, které se díky těžařským gangům zmenšují. Stromy zajišťují stín – v létě tolik potřebný. Jen si vzpomeňte na poslední léta, kdy nám přibývá tropických dnů, kdy teplota neklesne pod 30 °C a slunce se za mraky neschová. Stromy zajišťují vlhkost vzduchu díky listům a díky nim také pohlcují prašnost, která se na nás valí ze všech stran – frekventovaná silnice, dálnice, vysušená pole. Snižují hluk, který se na nás valí ze všech stran, jako ten prach. Děkujeme prozíratelnosti našich předků, že nám tu vysadili pár stromů a my si můžeme, o několik desítek let později, užívat jejich vzrostlých tvarů a všech pozitivních vlastností. Jen nevím, co si budou užívat generace po nás... Betonovou a kamínkovou (s)poušť? Je smutné vidět na vesnici, jak jsou venkovské zahrádky nahrazovány těmi městskými, kdy jsou vysazovány jen nekvetoucí jehličany a jako mulč slouží kamínky. Víte, že byť i nevědomky, ovlivňuje zeleň kolem nás i naši psychiku? Všechno hodte za hlavu a představte si, že se procházíte v krásné, zelené ulici, kde zpívají ptáci, bzučí včelky, všechno barevně kvete a krásně voní, posadíte se do stínu stromu a užívejte... Už byste tam chtěli být, že? Ale vraťte se pěkně zpátky do reality a projděte se po rozehrátém asfaltu, který má 50 °C a je obklopen ze všech stran plochami, které jsou vysypané kamínky, a raději si neseďte... Nejen stromy, ale i trvalkové záhony mají svou důležitou funkci. Pokud vysadíme trvalky zachová si půda vlhkost, proti vysoušení ji chrání samy rostliny svým „tělem“, a taková zelená plocha se nám nikdy nerozpálí na 50 °C. A

mimo to jsou kvetoucí rostliny a stromy důležité pro včely a včely zase pro ně. © Věděli jste, že moudrý Albert Einstein kdysi prohlásil, že až vymřou včely, lidstvo je přežije maximálně o čtyři roky? Jak je to možné? Díky opylování vznikají plody a jejich dalším zpracováním potravin!

Podporujme tuto přirozenou symbiózu nás lidí a přírody – jsme přece součástí jednoho celku.

STROMY NEBO AUTA? CO JE VÍC?

V jedné encyklopedii jsem si přečetla, že stromy a oceány dokážou pohltit převážnou část CO₂ (oxid uhličitý), který se do ovzduší dostává mimo jiné z výfukových plynů našich automobilů. Z logiky věci vyplývá, že na každé auto by měl být vysazen určitý počet stromů, aby se toto škodlivé působení dokázalo určitým způsobem eliminovat. Ve skutečnosti se děje pravý opak! V celosvětovém měřítku dochází k rapidnímu úbytku stromů – např. masové mýcení deštných pralesů, na druhou stranu dochází k rapidnímu růstu automobilů, aby toho nebylo málo, současně dochází k oteplování oceánů a tím vším je způsobeno snížené vstřebávání CO₂. A z této rovnice vychází jednoduchý výsledek: vyšší produkce CO₂, nižší zneškodňování negativních účinků CO₂, chcete-li zvýšené působení škodlivého CO₂. Co by pomohlo? Snížení automobilové dopravy, což zní v dnešní

době jako sci-fi anebo zvýšení počtu stromů, což by teoreticky možné bylo, i když v praxi to tak nevypadá. Ano, proti výsadbě stromů se používají argumenty typu: padá listí. Opravdu je listí, které spadne jednou za rok (!) takovým problémem?! Není dennodenní (!) produkce CO₂ prostřednictvím automobilů mnohem horším problémem? Jen si porovnejte ten časový úsek: jednou za rok versus dennodenně! Pořád mi není zcela jasné, proč nám stromy tolik vadí? Vždyť pozitivní významně převažují negativa!

Oxid uhličitý, společně s dalšími látkami jako jsou metan, oxid dusný, freony a ozon, patří mezi takzvané skleníkové plyny. Zvýšení emisí skleníkových plynů, plynoucích z lidských činností, tak může vést k ovlivnění teplotní bilance Země, ve směru nárůstu průměrné teploty. Fenomén, kdy dochází k nepřirozenému ohřívání planety, se nazývá globální oteplování.

MOUDRO Z ČASŮ MINULÝCH...

„Oči a sluch jsou věci nejvzácnější. Uměj vždy vidět a slyšet, a dost umíš. Lidé očima bývají slepí a ušima hluchí. Co tu věci, na něž neumíš se dívat, co tu zvuků, jež neumíš slyšet! Vše, co je kolem tebe, rozpráví k tobě buď tím, že to vidíš, buď tím, že to slyšíš. Viděním roste tvůj duch, slyšením se stává krásným. Pohleď a pamatuj si, jak co vzniká, jak to roste a jak dozrává, a poznáš k čemu to je. Nauč se slyšet, jak tvorové mluví, a porozumíš, co na tobě chtějí. A co chtějí, dej jim. Tráva, která vadne a kloní se, praví ti: Zalej mne. Když na toto vyzvání poslechněš, vzchopí se, zazelená se, a to znamená: Děkuji ti. A ty se těš z její barvy a z jejího růstu. Vidíš-li ptáka úzkostlivě poletovat kolem jednoho místa, praví ti: „Nepřibližuj se, mám tam hnízdo, mám v něm mladé, mladí jsou hladoví, já jim nesu potravu, kdybys tu stál, já bych k nim nemohl.“ Ty tedy poodejdi, a až pták vyletí

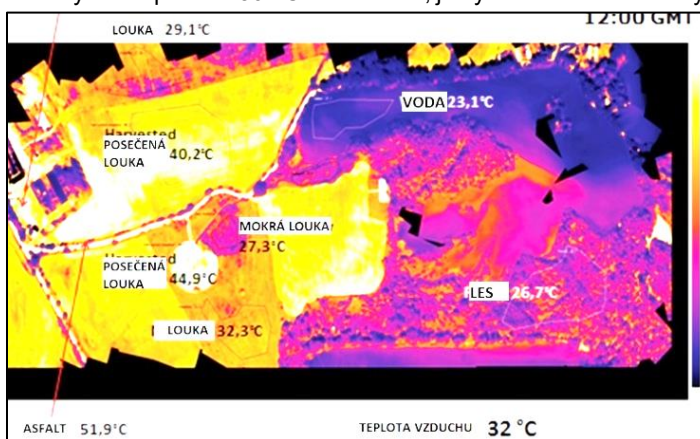
s mláďaty a začne prozpěvovat, pak poslouchej. To děkuji tobě. Nemysli, že zvíře nemá paměť pro to, co pro něj vykonáš. Ublíž mu, bude se ti vyhýbat, buď mu upřímným, sblíží se s tebou. U zvířat a u rostlin není klam. Žijí věčným zákonem. Jen člověk má zvůli, a ta jej smete někdy i pod zvíře. Věčný zákon každý tvor nese v sobě. V jádru je strom, v stromu květ, list, ovoce. Rozšlápněš-li svévolně já-

dro, zašlápl jsi květ, ovoce, listí, a hoden bys byl, abys na stromě visel. Prosí-li tě člověk, pomoz mu, prosí-li tě bylina nebo zvíře, a ty mu nepomůžeš, jsi lotr. Jen člověk uzavírá svůj nadbytek. Strom, má-li dostatek, sám ti kyne: Pojď a pochutnej si, pojď a odpočiň si. Jen člověk plaší, strom neplaší. Až tě lidé budou honit, jdi do lesů, lesy tě přijmou. Jestli stromu zbytečně ulomíš větev, zbude tam rána a ta krvácí také. Vše na světě má účel. Maříš-li jej, lotr jsi, napomáháš-li mu, jsi víc než svatý. Kniha boží je všude rozevřena. Blázní myslí, že ji mohou nosit pod paždím. Uměj vidět a slyšet, a srdce hned ti poví, zda-li jsi porozuměl. Vše je pro naši radost.“ (úryvek z povídky Na statku a v chaloupce od Vítězslava Háška)

MOUDRO Z ČASŮ DNEŠNÍCH...

Dům, auto, bazén!

Pavlaína Prátová



Tento můj příspěvek do zpravodaje začnu veršem: „*Dávno tomu, dávno, co jste do města Brna, otče drahý, do učení doprovázel syna. Málo bylo řečí, ale srdce obě při té cestě vroucně vinuly se k sobě. Pryč byl čas dětských her a školních tříd, teď již musím něčím být,*“ jak praví ve své písni Karel Gott. Byly to mé první kroky učňovských let do života mimo moji rodnou obec.

Je tomu již přes padesát let, co jsem se v důsledku svého zaměstnání a získání družstevního bytu v Brně z rodné vísky s rodinou odstěhoval. Ovšem to neznamenalo, že bych na svoji rodnou ves zanevřel. Právě naopak, mé krásné vzpomínky na Starovičky, mé rodiče, kamarády, spolužáky a přátele přetrvávají doposud.

Vzhledem k tomu, že **hudba a zpěv** ve volných chvílích v naší rodině byla „doménou“ na prvním místě, dovolím si čtenářům zpravodaje připomenout písně starší generace našich rodičů a těch, kteří již nejsou mezi námi a jsou již jen uchovány v mém paměťovém archivu. Většina obsahu písní souvisí s mou rodnou obcí, tolik na úvod.

Moje první verše písní věnuji svým drahým rodičům – tady jsou:

*Děkuji vám, můj tatíčku, děkuji vám tisíckrát,
že vy jste mně za dědinou vypěstoval vinohrad.
Děkuji vám za to víno, za tu vaši vinici,
že mi na ni při pohárku prozpěvují slavici.
Děkuji vám má matičko, že vy jste mne povila,
že vy jste mne od kolébky svoji láskou poctila.
Děkuji vám za tu lásku, děkuji vám za příklad,
který může svým dětem jenom pravá matka dát.*

Druhý verš na naše matky si vypůjčím od autora Antonína Pavluše, kapelníka dechové hudby z Mistřína.

*Jenom jednu matičku máš v světě širém,
musíš si jí považovat, dokud žije.
Až jedenkrát matku ztratíš, již ji ničím nenahradíš,
mamko děkujem vám, mamko děkujem vám.*

Tento pravdivý a tklivý verš Antonína Pavluše mluví za vše, toto poděkování našim matkám je na místě a zaslouží si je bez jakýchkoliv pochybností.

Moje matka, podle úsudku jiných byla nadaná v mnoha směrech, hluboce věřící katolička, nesnášela faleš, pomluvu jiných, hájila tuto zásadu do života v naší rodině: „**Za všechno se má děkovat**, jinými slovy **kdo má vděčnost** (za „něco“, za zdraví, za peníze, za spořádanou rodinu), **tomu bude dáno a bude mít ještě víc**, **kdo nemá vděčnost** (za něco, za zdraví, peníze, práci a neváží si života), **tomu bude odňato i to, co má**.“ Později jsem zjistil, že tyto moudré příměry mé matky pochází z Bible – evangelia sv. Matouše, tolik na vysvětlenou.

Vrátím se dále k danému tématu písní, jak je řečeno v úvodu mého příspěvku. Další verše písně pochází z mého útlého mládí z vinylové desky gramofonu, který jsme vlastnili. Tady jsou:

*Od mládí já si prával být, všemocným králem, zlatý dům mít.
Svěřit se mámě o přání svém, dělá mi s úsměvem.
Kdo to ví, kdo ví, kdo ví co se může stát,
jen osud to ví a nám, zbývá jen se ptát:*

„*Kdo to ví, kdo ví?*“

Připomenu další zásadu mé matky – tvrzením, že za osud si může každý sám, že je strůjcem svého osudu, vytváří ho v mnoha případech svým přístupem k práci, k povinnostem ve spořádané rodině a podobně. Připomenu další pravdivou, napůl nostalgickou píseň v interpretaci Jana Wericha od skladatele Ježka z první republiky:

*Život je jen náhoda, jednou si dole, jednou nahoře,
život plyne jak voda, a smrt je jako moře.
Každý k moři dopluje, někdo dříve, někdy později,
kdo v životě miluje, ať neztrácí naději.
Až uvidíš v životě zázraky, které jenom láska umí,
zlaté rybky vyletí nad mraky a pak porozumí.
Že je život jak voda, kterou láska ve víno promění,
láska, že je náhoda? A bez ní štěstí není.*

Tuto píseň jsem často doprovázel hrou na kytaru svým přátelům v minulosti, byla velmi žádaná. Co je štěstí (jak končí píseň Jana Wericha) je řečeno v českém filmu Škola základ života - je to jenom „muška zlatá“. V jednom šlágru v době protektorátu se dokonce koketovalo se štěstím slovy písně:

*Stojí štěstí na rozcestí a ptá se,
kam má jít, koho má potěšit.
Až ho potkám, klobouk nastavím
a pozvu ho také k nám, protože nechci být stále sám.*

Tolik dobová píseň o štěstí, které se dalo „přivolat“. A co strašidelné písně z období protektorátu? Tady je jedna z nich:

*Lítá černá ruka, měsíček jde spát,
strašidel je fůra,
dupy, dupy u chalupy,
otevři okénko, chci ti pusu dát,
zítra si panenka budeš notovat.
Co to, co to včera strašilo?
Bum, bum, bum, bum, bum to dělalo.
Mně se, mně se srdce plašilo,
Bum, bum, bum, bum pokoj nedalo.
Já se, já se ale nebojím
ať si přijde třeba z pekla čert!
Jen když bude prima,
láska ve mně dřímá,
a to není žert!*

Tolik šlágr oblíbený za protektorátu. Vzhledem k tomu, že mnoho dalších písní, od milostných až po vlastenecké, mi plynou ve vzpomínkách, omezím se již jen na ty, které souvisí výhradně se Starovičkami. V době, kdy ve Starovičkách pitnou vodu zajišťovala jen jedna studna s pumpou za vesnicí s názvem „Svodnice“, vznikl tento popěvek neznámého autora (asi dívenky), tady jsou jeho slova:

*Nepujdu, nepujdu,
se džbánkem pro vodu,
pro vodu do Svodnice,
pro vodu studenú
nepujdu do Svodnice.*

*Seděli na křovím,
kdo tam byl nepovím,
mluvili tichým hlasem,
mluvili, líbali a líbali viděla jsem.*

Toť vše, dnes je již studna asi mimo provoz. Druhý popěvek pochází z koncertování dechové hudby Staroviček za mé přítomnosti, tady jsou jeho slova:

*Okolo Staroviček,
teče tam potůček,
kudy jsem chodíval,
zarostl chodníček.
Často si vzpomínám,
jak jsem tam vyhrával,
a chasu starovičskou
pod máju vodíval.*

Poslední píseň, kterou uvedu - o starovičské Boží muce jsme si jako muzikanti starovičské hudby upravili do této podoby:

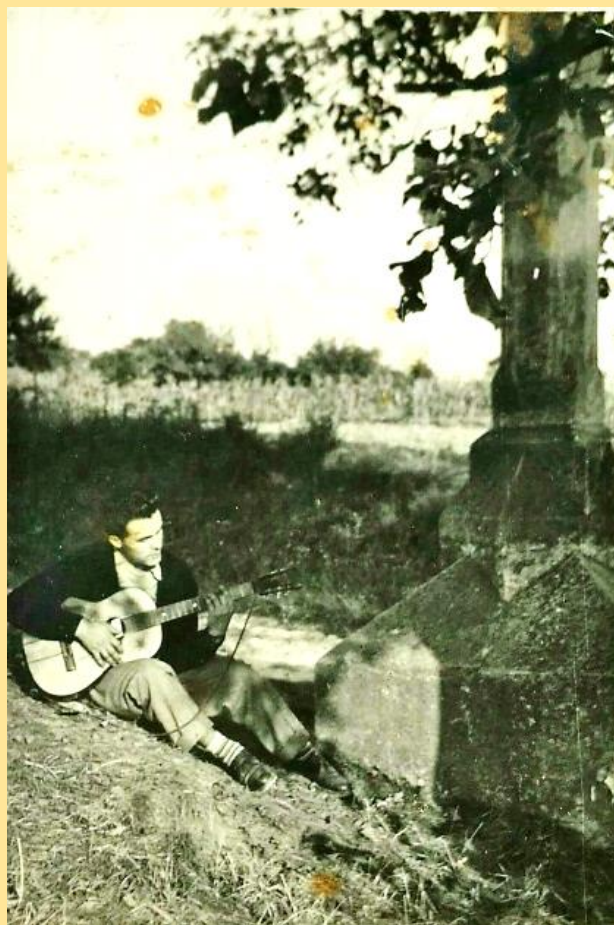
*Nezapomeň šohaju
na štarvické lúky
lásku jsme si slúbili
u tej Boží muky.
Snad to na nás nepoví
studená rosenka,
co by vědět neměli
tatiček maměnka.*

*Už kohútek kokrhá,
už hvězdy zbledly,
až k ránu, domů
jsme se vedli.*

Tuto píseň o starovičské Boží muce si dovoluji doplnit o její fotografii, kterou jsem osobně pořídil před 59 lety, v roce 1959 ve stínu lípy, která ještě zdobila tuto vzácnou kulturní památku obce. Bylo to v létě za krásného slunečného nedělního odpoledne, které bylo zpestřeno mnou zpěvem a hrou na kytaru – za přítomnosti příjemné a milé společnosti, mé budoucí manželky. Později zásluhou odborné opravy a okolí Boží muky se liší od toho, co je patrné z přiložené fotografie z roku

1959. Dnešní vzorně upravené okolí Boží muky skýtá důstojné prostředí, které si tato vzácná památka obce Staroviček zaslouží.

Bohumil Šmerda



Z osobního archivu rodáka ze Staroviček.

S nezbytným úvodem.

V roce 2000 jsem odešel, jak se dnes vznešeně říká, do zaslouženého starobního důchodu. Asi dva následující roky jsem si vyřizoval různé resty, na které v běžném zaměstnání nebyl čas a zároveň se připravoval na aktivní život penzisty. Po těchto dvou letech jsem si jednu zimu sednul k počítači a psal a psal. Nejdříve o mé tragikomické vojně v rozsahu asi 80 stránek. Další zimu o mém mládí s názvem „Od kdy si pamatuji“. Byl jsem překvapen, že jsem dokázal popisovat různé události až do některých detailů, včetně místopisných názvů, nebo jmen osob. Jakoby přede mnou běžel film starý desítky let, který popisují. Samozřejmě jsem si byl vědom, že událost viděná a uložená do paměti dítětem ve věku 10 let, může být zaznamenána starší osobou odlišně. Při psaní jsem si kladl mnohokrát otázku, proč tak činím. Neuměl jsem si na ni dlouho odpovědět. Prostě jsem psal. Jistý význam mohl sehnat i můj zájem o historii venkova a obyčejných venkovských lidí. Jednou z mých prvních oblíbených knih, ve věku kolem 12 let, byly několikadílné paměti Františka Jana Vaváka, rychtáře a zároveň kronikáře, žijícího na přelomu 18. až 19. století v Milčicích u Poděbrad. Četl jsem je snad třikrát. Byly uloženy s dalšími písemnými skvosty v jedné velké truhle na hůře rodného domu č. p. 43. Bohužel, při jeho demolici byla i se svým obsahem, bez mého vědomí, někam odvezena a nenalezena. Pouze tuším, kde skončila. Teprve

až v důchodu jsem si dopřál čtenářský luxus a přečetl historické záznamy, či kroniky všech obcí z okolí Hustopečí nebo chcete-li Staroviček. Napočítal jsem jich třináct. Tu o Starovičkách, autora Zdeňka Trněného, řadím co do obsahu a čtivosti, jako nejlepší.

Možná, že až po nějaké stovce stran textu o minulosti, jsem našel uspokojení s tím, co činím. Jsem opravdu rád, když své vzpomínky předčítám svým školním vnučkám a ony stále vyžadují pokračování. Bohužel, mám jednu slabost. Napsaný text nikdy po sobě neopravuji a počítač na vše nestačí. Pomyslně upřednostňuji obsah nad formou, což je špatně. Nejstarší dcerka je sice učitelka, ale..., manželka je také výborná češtinářka, ale...Sám si také říkám je čas, ale..... Dalším velkým problémem pro mě byla, jak já ji nazývám „štarvičtina“. Kdysi dávno jsem slyšel, ještě s několika kamarády, rozhovor děvčat v Křepicích, který jsem popisoval v článku o kopané ve Starovičkách. Jedno z děvčat přišlo ke skupině ostatních a ptá se: holke, kde jste bele, já tade s váma nebodo, já do dum. V Nosislavi mi babička říkala: Fanóšo, kdes bel, ven už nepodeš, bodeš duma. Jak se nám zdála tato řeč divná, až nenormální.

V roce 1954 jsem nastoupil do jednoročního učiliště, samozřejmě zemědělského. Šťěstí, že bylo pouze jednoroční. V pololetí jsem spolužákům popisoval, kolik bylo na našich rybnících vody. Předklonil jsem se, ukázal na kotníky a řekl. Kluci, bylo tam TOLÉ vody. Od toho okamžiku jsem nebyl,

až do konce školního roku, Kadrnka, ale TOLEJ. Snad tisíckrát jsem slyšel Toleju nahrej, Toleju přines, byl tam Franta Tolej apod. Problém „štarvičtiny“ také připomněl náš divadelní spolek Kadeti ve hře „Ze života našich stařečků“. Jak jsem se kdysi styděl za děvčata z Křepic, tak se později něco stalo se mnou. Vůbec jsem se nestyděl za to, jak mluvím. Klidně jsem klukům líčil, jak mám rád pagálíčky, ale musí být udělány na plotně, na šporhertě.

Ještě krásnější byla věta. Než jsem šel ven, musel jsem zarygrovat vrata, zavřít dveře od chodby, klíč dát na obrličt a po tratuáru přejít k sousedům. Seno nebo sláma se nedávaly na půdu, ale na hůru. Krmivo se nedávalo do žlabu, ale hrantu. Kůň nestál na stání, ale na štontě.

Obilí se skladovalo v métnici, po dvoře běhala havěť nebo také verbež atd. Mladí lidé asi ví, k čemu se u koně používá uzda, ale co je pobočák, brdečko nebo váhy? Pouze v křivočkách se vyskytuje pojmenování jednoho nástroje, které používal každý rolník vlastníci pluh. Škrabka pluhu, neboli otka. Podobných výrazů by se našlo více. Záměrně neuvádím početné názvy předmětů převzaté z němčiny (krchov, štokrle, kvicht, kchostrn), které byly všeobecně rozšířené. Je ale zajímavé, že jeden výraz přetrvává věčně. U nás, ale i v okolí, nechodí stárci na taneční parket, ale na plac.

Samozřejmě s postupem času, pobytem na internátech, prací v jiném kolektivu, získáním určitého vzdělání nebo dokonce přestěhování do jiného prostředí, se může každý člověk přiblížit ke spisovnému jazyku. Záměrně volím slovíčko může každý člověk, protože také nemusí.

Sice se snažím tuto úvodní část ukončit, ale musím se ještě zmínit o třech našich, jich nežijících spoluobčanech a to v souvislosti s písemnostími, které nám zanechali. Často se vracím ke vzpomínkám **Františka Škrobáka**, rodáka ze Staroviček, které napsal pod názvem „Neklidná krev“. Četl jsem je přibližně před 20 léty, kdy již byl po smrti. Název docela v mírném vyjádření vystihuje způsob jeho života, mentalitu. Při čtení jeho vzpomínek si čtenář může v nějaké podobě představit autora, ale především prostředí, ve kterém se pohyboval, společenskou atmosféru mezi I. a II. světovou válkou, technickou vyspělost apod. V tom vidím pozitivní přínos jeho vzpomínek. Vždyť se tento náš rodák vydal na kole ze Starého Města u Frýdku Místku, přes Brno do Německa, dále vlakem přes celou Evropu do Francie. Odtud se chtěl vydat do Ameriky, bohužel nastoupil na špatnou loď a doplnil omylem do severní Afriky. Cesta zpět do Staroviček byla ještě složitější a nescházelo mnoho, aby se nikdy nevrátil.

Minulost nemusí přiblížit jen kronikář nebo autor vzpomínek, ale i zdánlivé maličkosti. Pouze občané, dříve narození, ve Starovičkách si pamatují pana **Horáčka Stanislava** z č. 7. V důchodu pracoval jako vrátný a vážný při vstupu do střediska JZD. Již pohled na něj byl pro mne zajímavý. Byl menší postavy, na nose nasazené brýle, pod nosem knír, dosti velké břicho a hlavně pod kabátem nosil nezbytnou vestu. Nepamatuji si zda, v její kapsičce nosil kapesní hodinky s řetězem. Tak nějak malíři mezi válkami malovali sedláky. Mohl i Ladovi stát jako model. Několikrát jsem s ním hovořil a troufám si říci, že jsme si rozuměli a navzájem se respektovali. Možná, že jako starý pán, byl za tyto rozhovory vděčný. Já určitě ano. Jeho vyjadřování a názory na minulost, ale i tehdejší zemědělství, byly kombinací vzdělání a životních zkušeností. Těch rozhovorů nebylo mnoho, ale odnesl jsem si z nich jedno ponaučení. Pochopil jsem, co znamená „používat zdravý selský rozum“.

V tom mě ještě utvrdila jedna, trochu neplánovaná, návštěva obecní skládky, zvaná „Slaměnka“, vzdálená asi 300 od mé vinice. Objevil se přede mnou úžasný nepořádek, někteří tomu říkají „bordel“. Po chvíli prohlížení mě napadlo, že je vlastně dobře, že není dlouhodobě upravovaná. Začal jsem objevovat zajímavé předměty a písemnosti. Našel jsem si silný klacek a především prohlížel všechno, co je papírové.

Listy meziválečných novin a časopisů byly poslepované, zabláčené a především rozmáčené. Svůj průzkum jsem již vzdával, když jsem objevil něco podobného malému deníčku. Klacek jsem odhodil a začal v něm rukama listovat. Písmena a číslice byly psané úhledným písmem, ale sotva čitelné. Čím více jsem v něm listoval, tím více se rozpadal. Z torza se přesto dalo poskládat, o co jde. Pro mě to bylo objevení zlatého pokladu. Přeneseno do současné terminologie, našel jsem sice primitivní, ale přesto účetní knihu. Na straně Má dáti - Dal byly uváděny položky do haléře, včetně komentáře, na co byly peníze vynaloženy. Dalo se vystopovat, jak si hospodář vedl a jak se dařilo jeho rodině. Obsah deníčku se rovnal současné ekonomické výsledovce. Hned mě napadlo, že majitel deníčku, asi sedlák, musel vzdělaností předběhnout dobu. Vzal jsem opět klacek a vydlabával z bláta i jednotlivé, roztříštěné listy a hledal to, co bylo v tom okamžiku pro mě nejdůležitější. Nakonec jsem objevil část jednoho listu, na kterém bylo stejným písmem, sotva čitelně napsáno Stanislav Horáček, Starovičky. Přepadl mě smutek. Chtěl jsem alespoň několik listů zachránit, ale nebylo to reálné. Stiskl jsem je v dlani a vznikla z nich kulička, kterou jsem pietně uložil pod jeden kámen.

Třetí občan ze Staroviček, o kterém píší, se jmenoval **Josef Přerovský** (později v jeho domku bydlela dcera, vdaná Badalíková). Nevím, zda byl místním rodákem, pravděpodobně ne, protože toto příjmení bylo v obci jediné. Snad bych jej ani neznal, kdyby jeho dcera nebyla kamarádkou mé sestry Anky. Původně soukromě hospodařil, po vstupu do JZD pracoval v rostlinné výrobě jako pěšák, jak se říkalo chlapům, jejichž pracovním nástrojem byla převážně lopata, vidle, ryč nebo motyka. Tato kategorie pěšáků měla ruce upracované, mozolnaté, nehodící se na jemné práce. Přesto pan Přerovský vynikal v jedné činnosti, ve Starovičkách v ní neměl konkurenci. Když jsem krátce pracoval v JZD ve funkci mechanizátora, potřeboval jsem pro několik málo osob napsat snad diplomy nebo poděkování, které by bylo důstojné a především ručně psané. Nechtěl jsem nic tuctového. Dokonce jsem někde sehnal ručně dělaný papír. Bláhově jsem se zaměřil na Hustopeče a některé tamní učitele. Neuspěl jsem. Pak mi někdo řekl, a proč nejdeš za Přerovským. Byl jsem překvapen, proč zrovna za ním. Bylo mi sděleno, že ovládá krasopis, jako nikdo. Vypravil jsem se za ním a sdělil mu své přání. Souhlasil. Nakreslil jsem na list papíru, jak by mělo vypadat a zároveň ho poprosil o ukázkou. Ukázal mi několik popsaných listů a já nad nimi stál s otevřenou pusou. Zdálo se mi, že to není psané ale tisknuté. Pak přede mnou napsal několik písmen, obyčejným perem, namáčeným v inkoustu. Slušně se se mnou rozloučil a za několik dní jsem dostal vzkaz. Máš to hotovo! Ještě jednou dík, pane Přerovský.

Našel by se ve Starovičkách u někoho nějaký list s jeho písmem? Kde se krasopisu naučil, kdo jej učil a především, co bylo jeho motivací, se již asi nedozvíme.

OD KDY SI PAMATUJI

Vždy, když se mě někdo v průběhu života zeptal, jakou první událost nebo vůbec, co jsem si jako malé děcko zapamatoval a neměl mnoho času na rozmyšlenou, jsem odpovídal, že Rusové, jedoucí po silnici před naším domem. Teprve až jsem začal dojmy z prvních vzpomínek v klidu chronologicky řadit, přišel jsem k poznání, že tomu bylo jinak. Jedoucí Rusové nebyli tou první událostí, ale jistě prvním největším a pro mne dramatickým zážitkem, který ostatní vzpomínky z konce II. světové války potlačil v paměti do pozadí.

Rusové

Stojím s rodiči před rodným domem č. p. 43 (nyní budova

obecního úřadu) a po hlavní silnici jede ve směru na Hustopeče v plném klusu jeden ruský povoz za druhým. Doba, po kterou jsme je pozorovali, se mi zdála nekonečná. Byly to takové malé dřevěné vozy, něco málo vezli na korbě a na kozlíku seděl převážně pouze jeden voják - kočář, výjimečně dva. Současně přímo proti nám z vedlejší polní cesty od V. Pavlovic, tedy ve směru od Tihelně, najížděla na hlavní silnici nákladní auta. S napětím a se strachem jsem pozoroval, kdy se srazí. Muselo k tomu dojít. Nedávali si přednost a nebrali na sebe ohledy. Když jedno nákladní auto narazilo do boku povozu, úplně mu zdeformovalo zadní pravé kolo. Voják se ani neotočil a pokračoval ve zběsilé jízdě na Hustopeče. Když jsem se později i s rodiči k této události vracel, bylo mně řečeno, alespoň víš, co znamená, když se řekne, že jede jako Rus.

Ale vybavuje se mi, že ještě před touto událostí, v době než přešla fronta, jsme byli ubytováni ve sklepě u Škrobáků (v preschózech). Spali jsme tam na strožocích (slamnicích), které ležely přímo na zemi. Kromě nás tam bylo ještě několik rodin. Přesně vidím, že mé místo bylo od vchodu po levé straně, předposlední od zadní stěny. I když jsme byli několik metrů pod zemí, byla sopouchy dobře slyšet střelba z děl i zvuk letadel. Když přišli Rusové, hned se nemohla celá rodina vrátit domů. Fronta se často vracela. Ale rodiče museli domů docházet dost pravidelně kvůli dobytku. Bylo to hodně nebezpečné. Jednak kontrolovali, zda se něco neztratilo, ale především museli nakrmit dobytek a podojit krávy. Proto jsme chodili několik dní do Tihelně, kde u studny, která je tam doposud, měli Rusové polní kuchyni. Od sklepa to bylo několik metrů. Jídlo, které tam připravovali, bylo podobné našemu guláši, kterého mně dali trochu do ešusu. Mám dojem, že jsem do sebe nedostal více, jak tři lžíce. Po přesunu celé rodiny ze sklepa domů bylo u nás velice živo. Na dvoře stálo několik koní. Jeden kapitán mi vydělával z nábojů střelný prach, z něj dělal na zemi různé obrazce a pak ho zapaloval. Seržant nám hrával na harmoniku, kterou mi pak daroval. Za několik dnů mi ji ukradl jiný ruský voják. Protože toto již byli tyloví vojáci, tak zůstávali několik dní na místě. Když se objevil staršina, matka si mu na vojáka postěžovala. Za chvíli byla harmonika nazpět. Staršina otci ale poradil, ať ji pro jistotu zakope do hnojiště, než se vojáci úplně odsunou. Dal ji do starého jutového pytle (jiné nebyly) a uložil do staré mísy a druhou překlopil. Na to naházel asi 30 cm hnoje. Na harmoniku jsme vrzali jistě dalších dvacet let.

Na protější straně ulice, u Kostrhounového, měli Rusové něco na způsob malého tanku, ale bez věže. Později mně někdo říkal, že to bylo obrněné, pásové, průzkumné vozítko. Do toho naložili kupu děcek a houpali nás v tom. Zařadili nějakou rychlost a pak přes spojku dělali vylomeniny. Obrněnec se tak hned stavěl na přední a hned na zadní a do toho nám pouštěl rakety.

Jednou nás dokonce zavezli nákladním autem, které mělo místo korbě dřevěnou boudu s malými okny, a nastupovalo se do ní zadem, na nějaký film do V. Pavlovic. Několik děcek nastoupilo do kabiny k řidiči. Já jsem byl ještě s dvěma kluky, ale především s prázdným 200 l sudem od benzínu, v boudě. Přesně s takovým, jaký vídáme i dnes, který je opásán dvěma masivními obručemi. Stál v jednom rohu, ale protože jsme jeli polní cestou, za chvíli se převrátil a cestoval po celé ploše. Dodnes nevím, kolik takový sud váží, ale kdyby měl 20 kg a k tomu se přidala kinetická energie, tak v určitý moment byl schopný děcko zabít. Vždyť mně tehdy bylo přibližně 4,5 roku. Běhali jsme po celé ploše, ve snaze se sudu vyhnout, řvali, plakali, bouchali na přední stěnu, ale ta byla od kabiny oddělená. Na ty dva kluky, co jeli se mnou, si vůbec nepamatuji. Možná podle nich to mohlo být trochu jinak, ale já jsem to takto prožíval. Nazpět mě již dali do kabiny k řidiči. Asi jim došlo, když mě uviděli, že něco není v pořádku.

Byl to můj jednoznačně nejhorší předškolní zážitek. Mnohokrát jsem se po něm probouzel ze spánku, ve kterém se na mně ve snu valily sudy. Vojáci nám, tedy i mně, chtěli udělat radost, ale bohužel, bylo z toho hluboké trauma. Nevím, proč mě tam naši pustili. Byla to z jejich strany naivita nebo neodpovědnost? Nebo situaci podcenili? Na tyto otázky mně již nikdo neodpoví.

Pro nás děcka všechno to, co se dělo kolem (až na tento případ), byla legrace. Rusové měli děti rádi, mnozí je měli doma, několik let je neviděli, ale pro naše rodiče všechno ostatní, co se dělo kolem, muselo být stresující. V naší stodole stávalo nákladní proviantní auto. Jednou s moukou, podruhé s cukrem apod. Řídil je mladý voják kolem 18 let, jmenoval se Vasil a máme od něj na památku fotografii s věnováním, ještě s ostatními vojáky. Jistě našim z nákladu něco podaroval, ale s dary to bylo složité. Ztratily se nám peřiny, matka je hledala a protože byla od huby, spustila na staršinu, kde jsou. Za chvíli byly nazpět. Sebral je zase jiným. Takže se darovalo, přemísťovalo a kradlo. Jistě peřiny nevezli z Moskvy. Ještě několik let po válce si lidé po vzájemných návštěvách poznávali svoje věci. Vojáci nám chtěli sebrat prase, ale to matka obhájila, ostatní věci jako sádlo, zavařeniny apod. měli zakopané nebo v úkrytu ve stodole.

S odstupem času byl přechod fronty a pobyt Rusů lidmi hodnocen pozitivně nebo také tak, že to mohlo být ještě horší. Jak mně řekla matka, nemělo cenu se bavit o nějakém problému s obyčejným ruským vojákem, ale přímo s velitelem. Ti měli velkou autoritu. Jistě v tom hrála roli i ješitnost, dokázat jakou má velitel moc. Matka měla výhodu, že od svého kmotra Matěje Kloupara, který se dostal během I. světové války do ruského zajetí, podchytila dost ruských slov. I když je říkala zkomoleně, dalo se odvodit, o co se jedná. Ráda dávala k dobru historku, jak se hádala s jedním důstojníkem kvůli praseti. Prase se rusky řekne sviňa. U nás svině znamená prasnice. Matka se dušovala, že žádnou svinu nemáme, měli jsme totiž brávka. Takže stáli před prasetem a každý mlel svoje. Důstojník viděl svinu a matka brávka. Nakonec mu prý matka řekla (moc se mi tomu nechce věřit), éto něť sviňa, ty sviňa. A prase-svině zůstalo doma. Jak jsem slyšel, tak podávám.

Nejvýznamnější incident s Rusy, který se odehrál ve Starovičkách, stál lidský život a k věšení jsou předkládány dvě verze. Rusové zastřelili přes zavřená vrata dávkou ze samopalu M. M. Jedni říkali, pokud by před nimi neutíkala a nezabouchla vrata, nic by se nestalo. Takto měli dojem, že něco tají, nebo někoho kryje. Druzí tvrdili, že před nimi utíkala, protože ji chtěli znásilnit. Pravdu už se asi nikdo nedoví. Toto vyprávění dospělých jsem zaznamenal, ještě jako školák.

Je faktem, že podobný malér se stal i našim s Němci, když před Rusy ustupovali, ale ne s takovým dramatickým koncem. Chtěli dát do stodoly stádo dobytka. Otec vrata nejen zarýgloval, ale ještě je lanem přivázal k jednomu opěrnému sloupu. Byla to taková pojistka. Němci přes oboje vrata vypálili dávkou za samopalu. Otec se dostal přes zahrady pryč. Díry po kulkách jsem si mnohokrát prohlížel. Ale to už Němci neměli čas na odplatu a rychle táhli dál. Německé vojáky si ale absolutně nepamatuji, nevybavuji si žádnou událost.

Až po desítkách let mně matka ukázala fotografii, kterou nyní vlastním, na níž je skupina šesti, až na jednoho, velmi mladých ruských vojáků. Poznal jsem na ní staršinu i Vasila. Na zadní straně je napsané toto věnování. „Od ruských vojáků: Na památku panu Františku Kadmkovi od lejtňanta Vasila podpis (málo čitelný)“. Mnohokrát jsem si kladl otázku, jaký byl jejich poválečný osud, co dělají, jak žijí? Chtěl jsem je kontaktovat, ale z oficiálních míst nebyl zájem.



Zajatci.

V paměti mně zůstal ještě jeden zvláštní den z první poloviny roku 1945. Nevím, ve kterém to bylo měsíci, ale muselo to být pravděpodobně v průběhu května, protože sluníčko již pěkně hřálo. Někteří z rodičů se podíval z okna, něco zakřičel a rychle vyběhl ven a za ním i ten druhý. Vydal

jsem se za nimi. Na obou stranách ulice stálo již hodně místních lidí. Sledovali, jak se po silnici ve směru na Hustopeče táhl nekonečný proud otrhaných, špinavých, ale i zkrvavených lidí. Byl na ně otřesný pohled.

Nechápal jsem, co se děje. Průvod těsně před naším domem předjíždělo nákladní auto a současně jiné příjíždělo z protisměru. Ještě jsem zahlédl, jak se na autě od Břeclavi někdo vztyčil, pak se mně ztratil z očí. Nastal velký zmatek. Pak nějakí lidé cosi táhli ze silnice a položili hned pod naše trojdielné okno od kuchyně. Šel jsem blíž a poznal jsem v tom chuchvalci člověka. Zda ještě žil nebo už byl mrtvý, nevím. Vtom si mě všimla matka a rychle mě pakovala domů. Celou dobu si myslela, že jsem doma.

Později, až jsem věděl, co je zajatec a jiné pojmy, mně bylo vysvětleno, že průvod tvořili zajatí rumunští vojáci, bojující na straně Němců a byli vedeni do nějakého zajateckého tábora. Osobou, kterou jsem zahlédl na autě byl také zajatec, který chtěl přeskočit na auto z protisměru a utéct tímto způsobem ze zajetí, což se mu nepovedlo. Druhou verzí bylo, že chtěl pod auto skočit a spáchat sebevraždu. Rodiče se k této události nikdy přede mnou nevraceli, ale mně trvalo několik dní, než jsem ji vymazal z paměti, ale ne natrvalo.

Pokračování snad příště.

(KaFr)

Seriál o bylinkách a zdraví – 24.díl

Příznivé účinky bylinky **Tymián obecný** (*Thymus vulgaris*) jsem vyzkoušela a mohu potvrdit, že pomáhá. Vysazený na zahrádce přezimoval bez problémů.

První známé písemné zmínky jsou asi 3000 let staré. Řekové a Římané věřili, že tymián přináší sílu a odvahu, proto ho dávali do koupelí. Egypťané ji používali při balzamování. Druidové zase věřili, že tymián léčí mysl i tělo a přivolává zdraví. V dobách morových epidemií (15.-16. století) se tymián používal jako jeden z mála účinných léčivých prostředků. Původně pochází ze Středomoří, odtud se pěstování rozšířilo i do střední a východní Evropy. Existuje mnoho typů tymiánu s rozličnou vůní citrónovou či pomerančovou. Roste na slunných, sušších a lehčích půdách.

Tymián obecný a mateřídouška obecná je rostlina z čeledi hluchavkovitých. Jedná se o druh rodu mateřídouška (*Thymus*). Je nazývána též *mateřídouška dymián*. Na rozdíl od našich domácích druhů mateřídoušky má dřevnatější lodyhy. Zespodu jsou dřevnaté lodyhy hustě obrostlé drobnými čárkovitými listy. Tymián začíná kvést v květnu a kvete až do září. Poté, aby tymián nezvadl, ostříhají se odumřelé květy.

Rozdíl mezi tymiánem a mateřídouškou je v první řadě v kvetení. Tymián začíná kvést na přelomu května až června a mateřídouška o měsíc později. Další rozdíl je v růstu – tymián tvoří 30 – 45 cm vysoké dřevnaté keříčky, mateřídouška je vysoká pouze do 10 cm, protože je to plazivá rostlina. A navíc mateřídoušky začíná v Česku výrazně ubývat.



Obecně působí tymián protizánětlivě. Působí proti průjmům, nadýmání, při zánětech zažívacího traktu. Tymián je jedna z nejsilněji působících rostlinných antiseptických drog, účinná proti bakteriím, plísním, houbám, střevním prvokům a parazitům. Díky svým účinkům lze tymián využít při léčbě nachlazení, kašle, bolestí v krku, infekcích v ústech. Je vynikajícím dezinfekčním prostředkem pro plíce. Pomáhá při infekcích močových cest a močového měchýře, účinkuje také jako diuretikum. Stimuluje produkci bílých krvinek čímž zvyšuje odolnost organismu. Stimuluje krevní oběh. Čerstvou nat' lze použít na poštípání hmyzem.

Jeho nadužívání může způsobit tyreotoxikózu, proto by se k jeho použití hlavně ve formě čaje mělo přistupovat s mírou. Nejlépe působí ve formě kloktadel, koupelí (působí výborně na regeneraci buněk pleti) a jako koření do různých jídel (zlepšení trávení, proti nadýmání). Je to také hypertenzní

látko, která zvyšuje krevní tlak, takže pacienti s vysokým krevním tlakem ho by měli používat jen po konzultaci s lékařem. Ženy by se mu měly během těhotenství vyhnout. Ve velmi řídkých případech může časté kloktání a pravidelné užívání tymiánových koupelí způsobit alergickou reakci.

Tymián můžeme užívat jako sušený čaj, éterický olej, koření, zubní pastu, kloktadlo, sirup, kosmetické přípravky, čaj do koupele, olej do koupele, sůl do koupele, čerstvou nat'.

Tymiánový olej

Potřebujeme 1/2 šálku čerstvého tymiánu, 230 ml nějakého nosného oleje, např. olivový olej, hmoždíř a palička, menší hrnec, trychtýř, skleněnou nádobu. Umyjeme bylinky a osušíme je čistou látkou. Můžete je také nechat vyschnout na

slunci. Zpracujte hmoždířem pomocí paličky, abychom uvolnili přírodní oleje této bylinky. Umístíme drcený tymián do hrnce a nalijte na něj nosný olej. Tuto směs mícháme na mírném ohni po dobu nejméně deseti minut nebo dokud nedojde k tvorbě bublinek. Vypneme plotnu a necháme směs vychladnout. Přecedíme směs do skleněné nádoby a skladujeme ji na chladném místě.

Tymiánový esenciální olej

Tymiánový olej obsahuje 20 až 54 procent thymolu. Tento esenciální olej má pikantní a teplou vůni, která je silná a pronikavá. Tymiánový esenciální olej se vyrábí parní destilací čerstvých nebo částečně sušených listů a květů z tymiánu. Tato destilace produkuje tymiánový olej červené, hnědé nebo oranžové barvy, který má silnou, kořeněnou vůni. Lepší je tento olej zakoupit v obchodě než se ho pokoušet připravit.

Tymiánový čaj

Čaj si připravíte tak, že 2 lžičky drcených tymiánových listů zalijete šálkem vroucí vody. Necháte jej 10 minut přikrýt luhovat a poté můžete pít. Můžete si čaj osladit i lžící medu, ale ne do horkého čaje.

Tymiánový sirup

Nachystáme si 1 hrnek vody, 1 hrnek cukru, velkou hrst tymiánu - čerstvý nebo i sušený.

Nejprve smícháme vodu s cukrem a zahříváme, dokud se cukr nerozpustí. Poté do cukerného roztoku přidáme tymián a krátce povaříme, asi 2 minuty. Pak sundáme z plotýnky a necháme do druhého dne luhovat. Druhý den přecedíme do předem vyvařené lahve a uchováujeme v lednici. Sirup pomáhá proti dráždivému kašli, urychluje tvorbu hlenu. Je vhodný také společně s šalvějí a dobromyslí. Dospělý užívá 1 polévkovou lžici před jídlem, děti čajovou lžičku. Dětem můžete před jídlem dávat čajovou lžičku až 5x denně.

Tymiánová mast

Vezmeme 5 polévkových lžic sušeného nebo čerstvého tymiánu, klasická velikost sáčku s kořením bude stačit, 0,5 dl sádla, sítko nebo plátýnko, plastová, skleněná nebo hliníková nádobka např. od krému.

Ve vodní lázni na mírném ohni rozejdeme tuk. Zahříváme opravdu zvolna až je sádlo v tekuté formě, přisypeme tymián a zvolna zahříváme a mícháme po dobu 15 - 20 minut a odstavíme. Necháme odležet 24 hodin na chladném a suchém místě. Poté směs opět zahřejeme, aby byla tekutá, a přecedíme přes sítko nebo plátýnko (důkladně vymačkáme) rovnou do zvolené nádobky. Necháme ztuhnout při pokojové teplotě nebo v lednici a můžeme používat.

Způsoby použití tymiánové masti:

- při nachlazení mažeme pod nos, na hrudník, případně záda, šlapky od nohou.
- při nadýmání a průjmů mažeme na břicho
- při bolestech kloubů a revma aplikujeme přímo na postižené místo
- při poštípání hmyzem natíráme postižené místo

V kuchyni

Tymián je vynikající koření na masa a do omáček, také se dobře uplatní jako přísada do různých zeleninových salátů, na pizzu, k pečeným bramborám, smaženým houbám i do hustých polévek.

Tymián je koření, tvořené sušenými větévkami s listy a květy, nebo odrhnutými listy tymiánu obecného. Sklízí se nať v létě po začátku kvetení. Je to koření Španělska, Francie, Itálie, Řecka, ale i Albánie a Balkánu. Společně s bobkovým listem je nezbytnou součástí bylinkové kytičky bouquet garni. Na rozdíl od mnoha jiných bylinek snáší i dlouhé vaření a je nedílnou součástí tzv. provensálského koření.

(HM)

Atletika



Dne 17. 2. 2018 se konalo v Praze mistrovství České republiky mužů a žen, dopadlo to na výbornou a to výkonem 7,99 m a prvním místem. Poté jsem měl odletět do Glasgow, kde se konal mezinárodní miting, kam jsem bohužel nemohl odletět, byl jsem nemocný.

Další závody jsem měl 1. 3. 2018 a to MISTROVSTVÍ SVĚTA v Birminghamu, kde bylo rovnou finále, skončil jsem nakonec na 7. místě s výkonem 7,99 m. Pak mě čekal krátký odpočinek a návštěva Staroviček, než jsem odletěl na soustředění do Jihoafrické republiky a dále mě pak čeká ještě další soustředění a to v Turecku-Antalie, kde se budu připravovat na venkovní sezónu.

Den Radka v Africe:

Ráno vstanu, posnídám a kolem 9 h. jdu na první fázi, kde běhám a skáču, pak jdeme zpět tam, kde bydlíme a uvaříme oběd, popřípadě jdeme na oběd. Po obědě je krátký odpočinek a pak vyrážíme na další trénink, který je hlavně posilovna. Po druhém tréninku jdeme zase zpět a uvaříme si nebo ugrilujeme něco k večeři. Jde se spát a vše znovu, forma vypadá dobře, jen už síly docela dochází.

Tímto bych Vás chtěl pozvat 12. května na Agrotec do Hustopečí, kde se můžeme osobně potkat.

Radek Juška

Velikonoční dílny



Opět jsme se sešli 14 dnů před Velikonocemi, v neděli 18. března, abychom si vytvořili něco pěkného na výzdobu a připravili se tak tradičně na blížící se svátky. Tentokrát jsme požádali o pomoc osoby zasvěcené, a to paní učitelky z místní školy. Dílničky se nám tak zpestřily o nápadité výtvary, každá paní učitelka měla připravené stanoviště.



Celé odpoledne jsme měli plné ruce práce a předháněli se v originalnosti výrobků.

Každoročně se akce zúčastnili také již vyhlášení pletáči žil, kteří předávali své umění mladým

koledníkům, nechyběla ukázka malování kraslic voskem a malování velikonočních perníčků.

Akce byla určena pro všechny děti, rodiče i babičky a dědečky. Každý si zde přišel na své a mohl porovnat své dovednosti, inspirovat se, či jen tak se přijít podívat a popoví-

dat. Ale většinou, ten kdo přišel, neodolal a domů si odnášel plnou náruč krásných výrobků.

Na to, jak se nám vedlo a jaká byla atmosféra, se můžete podívat na webových stránkách obecního úřadu, kde je umístěných několik fotografií.

Již teď se těšíme na příští rok, kdy tyto dílničky opět uskutečníme a spojíme tak společné tvoření dětí s rodiči a prarodiči ve spolupráci s místními dobrovolníky a školou. Kulturní dům je dost velký pro všechny a je příjemné se v obci setkávat a dobře se u toho bavit. ☺

Děkujeme také za finanční příspěvky na akci, peníze budou opět vloženy do nákupu ozdob a surovin, ze kterých se bude vyrábět v příštím roce.

Velký dík patří všem, kteří se na akci podíleli a věnovali nám svůj volný čas.

Za kulturní komisi Kateřina Pleskačová

Tento rok jsme připravovali velikonoční dílničky společně s učitelským sborem naší školy.



Společenská kronika

V měsíci **březnu** oslavili významné životní jubileum

pan Josef Sadílek – 91. narozeniny

pan Miroslav Hekele – 80. narozeniny

paní Jindřiška Synková – 70. narozeniny

paní Jaroslava Smutná – 60. narozeniny

pan Jaroslav Potůček – 50. narozeniny



V měsíci **dubnu** oslavili významné životní jubileum

paní Marie Rožková – 91. narozeniny

pan Jan Prokeš – 85. narozeniny

paní Jiřina Dobšíčková – 70. narozeniny

Rozloučili jsme se s:

Březen – Stanislav Úlehla, čp. 237





Obec Starovičky a Klub vojenské historie Starovičky pořádají dne 6. května 2018 vzpomínkovou akci k 73. výročí osvobození Českoslovenka od fašismu.

Program:

- V 11. hodin příjezd účastníků a historické vojenské techniky.
- Ve 13. hodin příjezd Nočních vlků k pomníku ve Starovičkách.
- Nástup čestné stráže Rudé armády k pomníku s T34/85.
- Krátké přivítání od starosty obce.
- Položení věnců a salva.
- Několik slov od Generálního konzula RF a představitelů Nočních vlků.
- Prohlídka historické vojenské techniky a těžké vojenské techniky Pavla, Pavla ml. a Martina Horáckových.
- V 15. hodin odjezd kolony historických vozidel a Nočních vlků na pohřebiště RA v Hustopečích.
- Položení věnců u památníku na pohřebišti RA v Hustopečích.
- Odjezd kolony do Brna na Ústřední hřbitov.
- V 17. hodin nástup čestné stráže Rudé armády k památníku osvobození na Ústředním hřbitově v Brně.
- Položení věnců Nočními vlky a několik slov Nočních vlků.
- V 18. hodin ukončení.

Spolupořadatelé:

Noční Vlci Europe MC, KVH Kentaur, Klub Rudé armády Brno, KVH Litava



Dechová hudba Palavanka ve spolupráci s obcí Starovičky pořádá
v neděli 24. června 2018 od 14:00 hodin (na prostranství vedle kulturního domu)

Festival dechovek „Dechovka pod Pálavou“

Mládežnická dechovka z Velkých Bílovic

Palavanka z Staroviček

Šohajka z Dolních Běhanovic

Stříbrňanka z Kunovic

Weinviertler Mährische Musikanten

z Ottenhofu - Rakousko

Slovem provází Karel Hegner.

Během programu vystoupí Dětský folklorní soubor Krajčárek z Hustopečí. Akce se koná za každého počasí.
Je připraveno několik stánků pro občerstvení, za velmi nepříznivého počasí sál kulturního domu.
Vstupné 130,- Kč. Slosovateľné vstupenky. Občerstvení zajištěno.



Akce se uskuteční za finanční podpory Jihomoravského kraje.

Skrobák

Kulturní komise obce Starovičky pořádá

ZÁJEZD DO OLOMOUCKÝCH PIVOVARŮ

v sobotu 19. května

PROGRAM:

- ✓ exkurze s ochutnávkou v Hanáckém minipivovaru
- ✓ oběd + posezení v pivovaru Sv. Václava
- ✓ dobrovolný program: procházka, návštěva Tvarůžkové cukrárny

CENA:

500,-

(doprava, exkurze s ochutnávkou, oběd)

ODJEZD:

8:00 od hospody

PŘIHLÁSIT SE MŮŽETE NA TEL. 731 606 226 (Tomáš Dolák)

"Velikonoční výuka – 2. a 3. ročník"



Z NAŠÍ ŠKOLIČKY



"Učíme se prožitkem"



"Noc s Andersenem"



 **SDH Starovičky**
pořádá



**PÁLENÍ
ČARODĚJNIC**

28.4.2018

V 15:00 HOD

Soutěže pro děti

Opékání špekáčků

Čarodějnické kostýmy vítány

Občerstvení zajištěno

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ Vydavatel: *Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68.* Zaevidováno pod ev. Č.: **MKČR E 20321.**
E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 360 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 6. 2018**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.
Redakce: *Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK).* Grafická úprava: *Vlastimil Ovísek.* Tisk: *Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz.*
Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: *Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (PN), Mgr. Ivana Bajková (Baj), Mgr. Lucie Šebestová (Šeb), Dominika Francová (Fra), Hana Mátlová (HM), Ing. František Kadrnka (KaFr)* a další podepsaní autoři příspěvků.